

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v školách pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v školskom roku 2019/2020

Následné inšpekcie sa vykonali v 15 špeciálnych základných školách vo všetkých krajoch Slovenskej republiky. Hodnotené subjekty boli štátne, s vyučovacím jazykom slovenským, 12 so sídlom v meste a 3 na vidieku. Cieľom NI bolo zistiť stav odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v školách pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP). Z celkového počtu vykonaných NI sa 12 uskutočnilo po tematickej inšpekcii a 3 po NI. Nízky počet vykonaných inšpekcií v základných školách bol ovplyvnený prerušením vyučovania z dôvodu mimoriadnej situácie v krajine, ktorú zapríčinilo ochorenie COVID-19.

Podľa závažnosti zistení uplatnila Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) voči hodnoteným subjektom celkom 79 opatrení na odstránenie nedostatkov, z toho 40 odporúčaní, z ktorých 82,5 % akceptovali. Riaditelia škôl prijali 25 opatrení, ktoré splnili na 100 %. Štátna školská inšpekcia uložila 14 opatrení, z ktorých 13 splnili a jedno opatrenie sa nedalo hodnotiť¹.

Tab. 1 Prehľad uplatnených opatrení

Spolu	79					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany hodnoteného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	40		25		14	
z toho	akceptované		splnené		splnené	
	33	82,5 %	25	100 %	13	100 %
	neaktuálne		neaktuálne		neaktuálne	
	0	0 %	0	0 %	0	0 %
nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť		
0	0 %	0	0 %	1	7,14 %	

Nedostatky zistené pri inšpekciách

Uplatnené *odporúčania* na odstránenie zistených nedostatkov sa týkali:

riadenia školy

- ✓ nezabezpečenie komplexného rediagnostického a kontrolného psychologického vyšetrenia žiakov (po absolvovaní prvého roku povinnej školskej dochádzky a z dôvodu nejasnej formulácie rozumových schopností v inom poradenskom zariadení, ako bola realizovaná prvotná diagnostika),
- ✓ nerealizovanie logopedických vyšetrení žiakov,

¹ Nedá sa hodnotiť – posudzuje sa v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v hodnotenom subjekte.

- ✓ nezaangažovanie metodických orgánov do interného vzdelávania pedagogických zamestnancov,
- ✓ nekomplexné vedenie triednej dokumentácie a ďalšej dokumentácie žiakov školy,
- ✓ nezakomponovanie podmienok na zaistenie ochrany pred kyberšikanovaním do školského poriadku,

zabezpečenie podmienok výchovy a vzdelávania žiakov

- ✓ neaktualizovanie a nevyhodnocovanie cieľov IVP

výchovno-vzdelávacieho procesu

- ✓ nedostatočné využívanie špeciálnych didaktických a kompenzačných pomôcok na vyučovaní.

Uplatnené *opatrenia* prijaté hodnotenými subjektmi a *opatrenia uložené ŠŠI* sa týkali:

riadenia školy

- ✓ prijímanie žiakov do špeciálnej základnej školy (bez preukázateľného zdravotného postihnutia, písomnej žiadosti zákonného zástupcu, psychologického špeciálnopedagogického vyšetrenia, diagnostiky alebo jej verifikácie v zariadení výchovného poradenstva a prevencie),
- ✓ chýbajúce psychologické vyšetrenie zariadením výchovného poradenstva a prevencie,
- ✓ absencia správ z diagnostických vyšetrení (z psychologického a špeciálnopedagogického vyšetrenia žiakov),
- ✓ nerešpektovanie výsledkov rediagnostického vyšetrenia a nezabezpečenie prislúchajúcej formy vzdelávania,
- ✓ vydanie rozhodnutia o povolení individuálneho vzdelávania bez písomnej žiadosti ich zákonného zástupcu a odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast,
- ✓ nevypracovanie individuálneho učebného plánu žiačke, ktorej riaditeľ školy z dôvodu tehotenstva a materstva povolil vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu,
- ✓ nevydanie rozhodnutia o oslobodení od povinnosti dochádzať do školy žiakom, ktorým zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole,
- ✓ nevypracovanie školského poriadku v súlade s príslušnými ustanoveniami školského zákona (nezapracovanie práv a povinností zákonných zástupcov žiakov),
- ✓ nesplňanie kvalifikačných predpokladov na výkon pracovnej činnosti pedagogického zamestnanca v ŠZŠ,

školského vzdelávacieho programu

- ✓ nezapracovanie osobitostí, podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP, z MRK (absencia špecifických podmienok pre výchovu a vzdelávanie, spolupráca s odbornými zamestnancami poradenských zariadení, zákonnými zástupcami pre zabezpečenie pravidelnej školskej dochádzky),
- ✓ nerozpracovanie vnútorného systému kontroly a hodnotenia žiakov,

- ✓ nevypracovanie učebného plánu v súlade s príslušným rámcovým učebným plánom (nevypracovanie učebného plánu pre celý stupeň vzdelávania, vlastné poznámky neboli súčasťou učebného plánu školy, absentovala informácia o účele využitia disponibilných hodín posilnených vzdelávacích predmetov),
- ✓ nezverejnenie školského vzdelávacieho programu na verejne prístupnom mieste,

zabezpečenia podmienok výchovy a vzdelávania žiakov

- ✓ nevytvorenie podmienok pre vzdelávanie žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia a pre žiakov s viacnásobným postihnutím prostredníctvom IVP,
- ✓ nenapĺňanie práv žiakov so ŠVVP vo výchove a vzdelávaní aplikáciou špecifických metód,
- ✓ nezabezpečenie organizácie výchovno-vzdelávacej činnosti školy v súlade s právnymi predpismi (z priestorových dôvodov nebolo možné zabezpečiť vyučovanie pre všetkých žiakov v dopoludňajších hodinách – zmenové vyučovanie nebolo ukončené v popoludňajších hodinách najneskôr do 17.00 hod.),
- ✓ nedodržanie psychohygienických požiadaviek žiakov 4. ročníka počtom hodín v jednom slede,
- ✓ nedodržanie zákonom stanoveného najvyššieho počtu žiakov v oddelení ŠKD.

Záver

Riaditelia hodnotených subjektov *akceptovali 82,5 % uložených odporúčaní*, čo sčasti prispelo k skvalitneniu v oblasti riadenia školy aj k zlepšeniu podmienok výchovy a vzdelávania. Akceptovaním odporúčaní týkajúcich sa realizácie rediagnostických vyšetrení po absolvovaní 1. roku vzdelávania v ŠZŠ a kontrolných psychologických vyšetrení sa vytvorili podmienky na včasné zhodnotenie efektivity vzdelávania, posúdenie opodstatnenosti vzdelávania v danom type školy a aplikovanie efektívnych stratégií vo výchovno-vzdelávacom procese.

Neakceptovanie 17,5 % uložených odporúčaní malo vplyv na pretrvávajúce nedostatky vo vedení pedagogickej dokumentácie a dokumentácie žiakov v špeciálnych základných školách. V dôsledku neuskutočnenia požadovaných logopedických vyšetrení žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou školy naďalej nedisponovali odporúčaniami k metódam a postupom ich vyučovania i k postupom ich hodnotenia a klasifikácie.

Splnením všetkých prijatých opatrení zo strany hodnotených subjektov a uložených opatrení ŠŠI je predpoklad, že dôjde k uplatneniu a dodržiavaniu právnych predpisov pri prijímaní žiakov do ŠZŠ i podmienok výchovno-vzdelávacieho procesu. Školy zosúlادili školský vzdelávací program aj školský poriadok s príslušnými ustanoveniami školského zákona. Doplnili správy z diagnostických a rediagnostických vyšetrení do dokumentácie žiakov, čo umožnilo učiteľom oboznámiť sa s odporúčaniami poradenských zariadení a zabezpečiť ich vzdelávanie v súlade s diagnostikovaným ZZ v podmienkach ŠZŠ. Žiakom, ktorým rediagnostické vyšetrenie nepotvrdilo ZZ, zabezpečili rovnocenný prístup k vzdelávaniu v ZŠ. Dodržanie počtu vyučovacích hodín v jednom slede prispelo k zlepšeniu psychohygienických

požiadaviek žiakov. Splnenie stanoveného počtu žiakov v ŠKD vytváralo predpoklad zabezpečenia bezpečnosti a ochrany zdravia.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl a školských zariadení

- ✓ prijímať žiakov do špeciálnych základných škôl na základe komplexnej diagnostiky a s preukázateľným potvrdením o zdravotnom znevýhodnení odbornými zamestnancami poradenských zariadení a po prerokovaní návrhu v pedagogickej rade,
- ✓ zabezpečiť včasnú realizáciu rediagnostických psychologických vyšetrení žiakov po absolvovaní prvého roku povinnej školskej dochádzky a kontrolných psychologických a špeciálnopedagogických vyšetrení žiakov v inom poradenskom zariadení, ako bola realizovaná prvotná diagnostika,
- ✓ vypracovať vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov s rešpektovaním rozsahu ich zdravotného znevýhodnenia,
- ✓ aktualizovať a vyhodnocovať ciele IVP,
- ✓ viesť pedagogickú dokumentáciu a ďalšiu dokumentáciu v súlade s právnymi predpismi,
- ✓ využívať účelne špeciálne didaktické a kompenzačné pomôcky na vyučovaní.

Odbor školstva, okresné úrady v sídle kraja

- ✓ usmerňovať riaditeľov škôl a školských zariadení v problematike právnych predpisov a ich uplatňovania v jednotlivých organizačných zložkách a typoch škôl či školských zariadeniach.